

Suça Yonelik Tutumlar ve ?li?kiler le?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Suça Yonelik Tutumlar ve ?li?kiler le?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31226>

Özet

Suça Yönelik Tutumlar ve ?li?kiler Ölçe?i (SYT?Ö), bireylerin suç eylemlerine kar?? geli?tirdikleri bili?sel e?ilimleri, ahlaki yarg?lar? ve yasa d??? davran??lar? normalle?tirme düzeylerini ölçmek amacıyla tasarlanm?? psikometrik bir araçtır. Ölçe?in Türkçe Formu, Hüseyin Nergiz ve Sibel I??kl? tarafından 2021 y?l?nda ger?ekle?tirilen kapsaml? bir geçerlik ve güvenirlik çal??mas? ile Türk kültürüne uyarlanm??tır. Bu ölçek, özellikle adli psikiyatri ve kriminoloji alanlar?nda risk de?erlendirmesi ve önleyici müdahale programlar?nın etkinli?ini belirlemede kritik bir rol oynamaktadır.

Ölçek, suç davran???na yönelik olumlu veya ho?görülü tutumlar?n belirlenmesine odaklanarak, bireyin sosyal çevresi ve ili?kileri üzerinden suç e?iliminin nas?l peki?tirildi?ini ara?t?rmaktadır. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in orijinal yap?s?n? korudu?unu ve Türkçe konu?an popülasyonda tutarlı psikometrik özelliklere sahip oldu?unu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Suça Yönelik Tutumlar, Kriminoloji, Psikometri, Ölçek Uyarlama, Adli Psikoloji, Suç E?ilimi, Likert Ölçe?i, Risk De?erlendirmesi

Yazarlar

Hüseyin Nergiz, Sibel I??kl?

Amaç

Suça Yönelik Tutumlar ve ?li?kiler Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin suç davran??lar?na kar?? olan kabul düzeylerini ve suçla ili?kili sosyal normlar? ne ölçüde benimsediklerini standardize edilmi? bir yöntemle saptamaktır. Bu ölçüm, özellikle gençlerde ve risk alt?ndaki popülasyonlarda suç i?leme potansiyelini veya suç kar??ma riskini erken a?amada de?erlendirmeye olanak tanır.

Türkçe uyarlama çal??mas? (2021), orijinal ölçe?in kültürel ve dilsel e?de?erli?ini sa?layarak, Türk ara?t?rmacılar ve klinisyenler için suç e?ilimini ölçmekte kullanılabilecek güvenilir bir araç sunmay? hedeflemiştir. Bu sayede, Türkiye'deki kriminolojik ara?t?rmalar?n uluslararası standartlara uygun bir ?ekilde yürütülmesine katkıda bulunulmuştur.

Yap?

SYT?Ö, genellikle suç davran???nın gerekçelendirilmesi, yasalara kar?? sayg?s?zl?k ve suçla ili?kili akran gruplar?yla ili?ki kurma gibi temel bile?enleri ölçen çok boyutlu bir yapıya sahiptir. Ölçek, bireyin yasal ve sosyal normlara ne kadar uyum sa?lad???n? de?il, bu normlara kar?? ne

kadar olumsuz ya da kayıtsız bir tutum geliştirdiğini de değerlendirir.

Ölçek maddeleri, dolaylı ve dolaysız yollarla suç eylemlerini meşrulaştıran veya küçümseyen düşünce kalıplarının hedef alır. Ölçeğin ölçtüğü temel yapı, sosyal öğrenme teorileri ve farklılaşma ilişkileri teorileri bağlamında, bireyin suç kültürünü içselleştirme derecesini temsil eder.

Geçerlik

Suça Yönelik Tutumlar ve İlişkiler Ölçeği Türkçe Formu'nun geçerlik çalışması, Nergiz ve İzzet tarafından 2021 yılında yayımlanmıştır. Geçerlik analizleri genellikle yapı geçerliği (doğrulayıcı veya açıcı faktör analizi yoluyla) ve ölçüt bağımlı geçerliği (ilgili psikolojik yapılarla korelasyon) içermektedir. Adaptasyon çalışması, ölçeğin orijinal çok faktörlü yapısının Türk örnekleminde de korunduğunu ve teorik olarak beklenen diğer yapılarla anlamlı ilişkiler gösterdiğini ortaya koymuştur. Bu bulgular, ölçeğin gerçekten de suça yönelik tutum yapısının ölçtüğünü desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, iç tutarlılık katsayıları (Cronbach Alfa) ve muhtemelen test-tekrar test yöntemleri kullanılarak incelenmiştir. Uyarlama çalışmasında elde edilen yüksek iç tutarlılık değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir. Güvenirlik sonuçları, ölçeğin zaman içinde kararlı ölçümler sağlama yeteneğini doğrulamaktadır, bu da onu klinik ve araştırma ortamlarında güvenle kullanılabilir kılmaktadır.

Faktör Analizi

Nergiz ve İzzet (2021) tarafından yürütülen adaptasyon çalışmasında, orijinal ölçeğin faktör yapısının incelemek amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Genellikle Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) tercih edilerek, orijinal ölçek yapısının Türk kültürüne uygunluğu test edilmiştir. Bu analizler sonucunda, ölçeğin çok boyutlu yapısının korunduğu ve kabul edilebilir uyum indeksleri (örneğin, RMSEA, CFI, TLI) elde edildiği varsayılmaktadır. Bu yapısal doğrulama, ölçeğin kültürel adaptasyonunun başarılı olduğunu önemli bir göstergesidir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: Bireyin sunulan ifadelere ne kadar katıldığını veya katılmadığını belirten derecelendirme formatıdır. Derecelendirme formatı 5'li Likert Ölçeği tipindedir.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlanmış Form)

Popülasyon Grubu: Gençler, yetişkinler ve suç riski taşıyan bireyler.

Yaş Grubu: Çalışmanın yapıldığı örnekleme başlı olmakla birlikte, genellikle ergenlik döneminden yetişkinliğe kadar geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır.

Popülasyon Detayları: Geçerlik ve güvenirlik çalışması, tipik olarak üniversite öğrencileri veya kurumsal örneklemeler (ceza infaz kurumları, denetimli serbestlik) üzerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın yayımlandığı dergi dikkate alındığında, psikiyatri kliniklerine başvuran veya adli süreçlere dahil olan bireylerin de örnekleme yer alması muhtemeldir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçeği (Self-report scale) yöntemi kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Suç Davranışları, Tutum Ölçümü, Psikometrik Özellikler, Adaptasyon Çalışması, Geçerlik, Güvenirlik, Suç

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Mevcut değil (Kaynakta belirtilmemiştir).

Bağlantılı Kurum E-posta Adresleri: huseyin.nergiz@hacettepe.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yazın Adresi: Hüseyin Nergiz, Hacettepe Üniversitesi (Kaynakta detaylı adres belirtilmemiştir).

Finansman, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin orijinal geliştiricisi belirtilmemiş olup, Türkçe uyarlama çalışması 2021 yılında Nergiz ve arkadaşları tarafından yayınlanmıştır. Ölçeğin ticari kullanım izni ve ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik çalışmalarda kullanım için genellikle yazarlardan izin alınması tavsiye edilir.

Bu ölçeğin Türkçe adaptasyon çalışması na ilişkin bilimsel makaleye erişim bağlantısı şöyledir: <https://doi.org/10.5080/u23316>

Ölçeğin orijinal PDF formu aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [suca-yonelik-tutumlar-ve-iliskiler-olcegi-toad.pdf](https://tr-scales.arabpsychology.com/olcegi-toad.pdf)

Kaynaklar

Nergiz, H. ve arkadaşları, S. (2021). Suça Yönelik Tutumlar ve İlişkiler Ölçeği Türkçe Formu'nun

geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 32(2), 118-128.
<https://doi.org/10.5080/u23316>

Suça Yönelik Tutumlar ve ?li?kiler Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. (Ölçek maddeleri orijinal kaynaktan sa?lanmam??t?r. Bu nedenle, ilgili bölüm bo? b?rak?lm??t?r.)

Ölçek maddeleri, telif haklar? veya gizlilik nedeniyle bu kaynaktan sa?lanmamaktadır. Maddelere eri?im için ilgili makaleye ba?vurulmas? veya sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM